

TLAČOVÁ SPRÁVA

Aj deti a mladiství, ktorí vianočné sviatky trávia s rodinou, sa môžu cítiť osamelo.

Napriek tomu, že sú Vianoce označované ako sviatky pokoja či obdobie hojnosti, nemusia nimi nutne byť. Možno práve tieto Vianoce budú pre niektoré rodiny o čosi náročnejšie, než boli po minulé roky. Zobrazovanie usmiatych rodín nad prehýbajúcim sa štedrovečerným stolom nemusí reflektovať realitu v každej rodine, ale práve naopak, môže vytvárať napätie a nerealistické očakávania. V nasledujúcom texte sa odborníci – psychológovia z Linky detskej istoty (ďalej LDI) pokúsia ponúknuť návrhy, ako zvládnuť toto obdobie.

Kvôli čomu je dôležité hľadať na sviatočné obdobie z rôznych perspektív? Čím to je, že práve obdobie, ktoré je pomenované ako „čas pokoja“ a zobrazované idyllicky, môže byť niektorými ľuďmi vnímané ako náročné či zaťažujúce?

„V rodinách sa môže vyskytnúť akýkoľvek dôvod na to, aby sa z vianočných sviatkov stalo náročnejšie obdobie než obvykle. Stretávajú sa viacerí členovia rodiny, zväčša aj širšej rodiny, trávajú spoločne viac času, čo môže viesť k stretu názorov či ku vzniku konfliktov. Aj preto je dôležité hovoriť o svojich potrebách a očakávaniach s blízkymi,“ hovorí Katarína Kožová, psychologička z Linky detskej istoty. *„Otvorená komunikácia s blízkymi ohľadom vzájomných očakávaní, predstáv a potrieb umožňuje predísť vzniku nedorozumení či konfliktov. Kľúčovým je nielen byť vnímavým voči svojim blízkym, ale i voči sebe samému.“* dodáva.

Vianočné sviatky môžu byť intenzívnejšou záťažou pre ľudí, ktorí si viac uvedomujú svoju osamelosť. Navyše niekedy s nami pri štedrovečernom stole nemôžu sedieť tí, ktorých by sme tam radi mali (nech už je dôvod akýkoľvek). Lucia Chamutyová psychologička z Linky detskej istoty, upozorňuje, že pocit osamelosti sa dotýka i detí a mladých ľudí. *„Práve deti a mladí ľudia môžu osamelosť pociťovať vo zvýšenej miere a to i napriek tráveniu sviatkov so svojimi blízkymi. Spúšťačom môže byť napríklad zvýšený stres rodičov spôsobený spoločenským tlakom mať „dokonalé“ Vianoce, či všeobecný zhon spojený so sviatkami. V rámci rodinného kruhu sa môžu cítiť niekedy nepochopení, a preto je dôležité, aby im bol dopriaty aj čas trávený s priateľmi.“*

Je prirodzenou ľudskou tendenciou porovnávať sa. Práve obdobie obdarovávania môže podnecovať k porovnávaniu darčiekov, výzdoby interiéru, napečených cukroví, či vo všeobecnosti finančnej situácie seba a druhých. Porovnávanie môže mať negatívny dopad na našu duševnú pohodu (prostredníctvom pociťovaného napätia, hnevu či beznádeje), na nespokojnosť s vlastnou situáciou či dokonca na vlastné sebahodnotenie.

Obdobie vianočných sviatkov nemusíme prežiť nevyhnutne podľa zaužívaných zvykov, ale môžeme ich prispôbiť jedinečným potrebám vlastnej rodiny.

Linka detskej istoty prináša niekoľko tipov od odborníkov, ako odpovedať na spomínané výzvy:

- Ak potrebujete prestávku či oddych, bez výčitiek si ich doprajte – či už v pohodlí svojej postele s obľúbenou knihou v ruke, alebo na prechádzke na čerstvom vzduchu.
- Je v poriadku, ak nenapečiete pre celú bytovku – namiesto toho môžete pozvať susedu na čaj.
- K pocitu naplnenia či spokojnosti môže viesť aj angažovanie sa v dobrovoľníckej práci (či už v rámci nejakej organizácie, prostredníctvom rôznych zbierok, či len tak pomôcť susedovi pri bežnej činnosti).
- Doprajte si rozptýlenie od Vianoc – napríklad si môžete pozrieť film, ktorého dej sa odohráva v lete.
- Aj venovanie sa tvorivej činnosti môže priniesť želané rozptýlenie (nech už ide o čokoľvek).
- Naplánujte si nejakú príjemnú činnosť na obdobie po Vianociach, na ktorú sa budete tešiť.
- Osožný môže byť tiež „digitálny detox“, teda vzdialenie sa zo sveta obrazoviek a sociálnych sietí, kde druhí prezentujú naaranžované fotky, čo nám môže pomôcť vyhnúť sa porovnávaniu.
- Zameranie sa na vďačnosť znižuje mieru prežívaného stresu, zlepšuje náladu a podporuje pozitívne vzťahy.
- Povedzte svojim blízkym, čo môžu začať alebo naopak prestať robiť, aby ste sa cítili lepšie. Je v poriadku ukončiť rozhovor, v ktorom sa necítite príjemne. Môžete si to dopredu nacvičiť, prípadne môžete navrhnúť nejakú spoločnú aktivitu v záujme ukončiť nepríjemný rozhovor. Ak je pre vás náročné komunikovať s druhými o tom, ako sa cítite, môžete im o tom napísať list.

O svoje prežívanie sa môžu deti a mladiství podeliť anonymne aj na Linke pomoci pre deti a mladých na tel. čísle 116 111, ktorá funguje 24/7 bezplatne aj počas celých sviatkov. Psychologičky a psychológovia LDI sú k dispozícii non-stop, vo dne aj v noci a uvítajú každý telefonát. Denne funguje aj LDI online poradňa na www.ldi.sk.

Nech tieto Vianoce prinášajú nielen darčeky, ale aj podporu a porozumenie pre všetkých, ktorí to budú potrebovať.